

MAGAZYN MUZEALNY

ISSN 2720-4847 Nr 52 (57) | listopad 2025 | dodatek do „Wiadomości Lubieńskich”

Noc Niepodległości

Ważna i wyjątkowa lekcja historii

► **G**ry terenowe, zajęcia i warsztaty twórcze dla dzieci, spacer z przewodnikiem, rekonstrukcje historyczne, koncert – te i inne atrakcje czekają na wszystkich, którzy 10 listopada pojawią się w Parku Leśnym. Wspólnie uczcijmy Dzień Niepodległości.

Tegoroczne obchody rozpoczęły się już 3 listopada grą terenową „Sprawa polska”, w której udział wzięli uczniowie szkół ponadpodstawowych. Natomiast 10 listopada czekamy na uczestników indywidualnych.

Jak będzie przebiegać gra? Odbędzie się ona na ścieżce edukacyjnej *Wielka Wojna 1914–1918*. Uczestnicy poznają polityczne, społeczne i ekonomiczne motywy walki o niepodległość oraz wydarzenia, które wpłynęły na wzrost znaczenia Polski na arenie międzynarodowej. Na ośmiu stanowiskach spotkają postacie historyczne, które przedstawią tło epoki i zaproszą do wykonania zadań. W tegorocznej edycji pojawią się m.in. Wincenty Witos i Wojciech Korfanty.

Gracze, wykonując zadania i zdobywając punkty, przyjrzą się działalności Ojców Niepodległości oraz osób budujących wolną Polskę – w tym Stefana Żeromskiego, patrona roku 2025. Poznają przebieg akcji dyplomatycznych i operacji wojskowych, przemierzają szlak Legionów Polskich, odwiedzają szpital polowy, dołączają do Armii Polskiej we Francji i wezmą udział w konferencji pokojowej w Wersalu. Doświadczą wydarzeń takich jak obrona Lwowa, powstanie wielkopolskie, wyprawa wileńska czy I powstanie śląskie. Dodatkowo odkryją świat kultury tamtego okresu, mechanizmy propagandy i zmierzają się z wyzwaniem zręcznościowymi.

Gra pogłębi ich poczucie tożsamości narodowej oraz zrozumienie wartości takich jak: wolność, niepodległość, odpowiedzialność, poświęcenie, wytrwałość i troska o innych.

Dla rodzin i dzieci mamy również zabawę terenową Gdzie jest dynia? W punkcie promocyjnym muzeum odbierzecie kartę i ruszycie na poszukiwanie ukrytych dyń, rozwiązując po drodze łamigłówki. Towarzyszyć Wam będzie elf Czciborek.

Wśród innych atrakcji Nocy Niepodległości warto wspomnieć o konkursie recyta-

torskim poezji patriotycznej „Dla Ciebie, Polsko”. Uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych zaprezentują publiczności dzieła wyrażające miłość do ojczyzny oraz pragnienie wolności i niepodległości.

Ponadto zapraszamy dzieci i ich opiekunów na warsztat fotograficzny. Pod okiem muzealnych fotografów uczestnicy stworzą własny reportaż. Zbiórka – przy muzealnym punkcie promocyjnym.

Kolejną aktywnością będzie spacer z przewodnikiem po ścieżce edukacyjnej *Wielka Wojna 1914–1918*. Wystawy w nastrojowym świetle i towarzystwie rekonstruktorów

z Rodzinnej Grupy Rekonstrukcyjnej z Lubina to doskonała okazja do zgłębienia historii I wojny światowej. Nie zabraknie zaskakujących ciekawostek.

Dopełnieniem wydarzenia będą: skwer gier, zajęcia plastyczne, orkiestra górnicza ZG Lubin, koncert zespołu Forteca, Rodzinna Grupa Rekonstrukcyjna z Lubina.

muzeum-lubin.pl

NOC
NIEPODLEGŁOŚCI
Park Leśny w Lubinie

GRY TERENOWE » WARSZTATY
KONCERTY » GRY PLANSZOWE

10 listopada, godz. 13⁰⁰-21⁰⁰

2025

muzeum-lubin.pl

Kolejna edycja „Ozdoby choinkowej”

Dziadek do orzechów – magia świątecznej choinki

► Choć do świąt Bożego Narodzenia pozostało jeszcze trochę czasu, warto już teraz zapoznać się ze szczegółami naszego konkursu „Ozdoba Choinkowa”. Będzie to już siódma edycja tego wydarzenia.

Konkurs przeznaczony jest dla dzieci, młodzieży, dorosłych oraz całych rodzin. Tegorocznym motywem przewodnim będzie postać znana z bożonarodzeniowych opowieści – elegancki żołnierz z mechanizmem do łupania orzechów.

Zadaniem uczestników jest wykonanie ozdoby, którą można zawiesić na choince, inspirowanej postacią Dziadka do orzechów lub jego baśniowym światem. Mile widziane są prace w różnorodnych technikach – od tradycyjnych po nowoczesne – wykorzystujące takie materiały, jak: filc, wełnę, masy samoutwardzalne, karton itp.

Celem konkursu jest rozwijanie kreatywności, popularyzacja bożonarodzeniowych tradycji oraz przybliżenie historii jednej z najbardziej rozpoznawalnych postaci związanych ze świętami. Wszystkie prace zostaną zaprezentowane na muzealnej choince,

którą będzie można obejrzeć w Galerii Pałacyk (parter). Laureaci otrzymają dyplomy i upominki.

SZCZEGÓŁY I REGULAMIN
muzeum-lubin.pl

Spotkania dla seniorów przy kawie

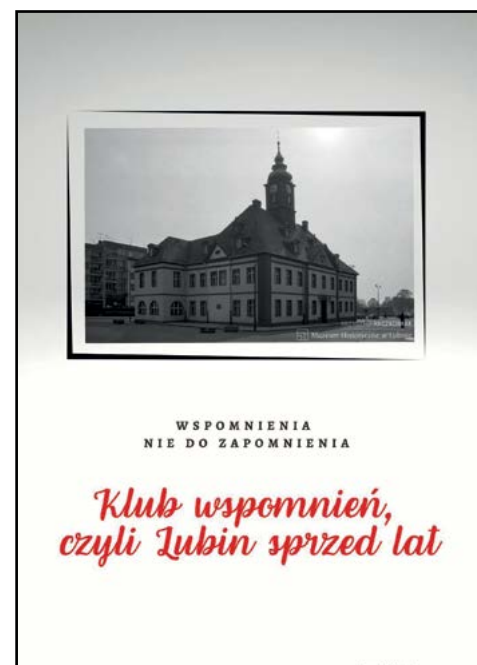
Wspomnienia nie do zapomnienia

► W ramach projektu „Klub wspomnień, czyli Lubin sprzed lat” zapraszamy seniorów na sentymentalne spotkania, podczas których wspólnie cofniemy się w czasie, by przy kawie i herbatce porozmawiać o dawnym Lubinie.

Wehikuł czasu oprowadzi nas po życiu codziennym, miejscach pracy, ludziach i wydarzeniach, które tworzyły historię naszego miasta. Poza rozmowami, oglądaniem fotografii czy materiałów źródłowych, będziemy również aktywnie wspominać kultowe zabawy, aktywności, stroje i przedmioty. Zapraszamy zatem do podzielenia się swoimi wspomnieniami, by uchronić przeszłość od zapomnienia. Zebrane relacje staną się podstawą do wydania publikacji oraz stworzenia wystawy.

Wspomnienia mogą być również przekazane w formie rozmowy indywidualnej z koordynatorką – Magdaleną Gębarowską (tel. 731 123 222).

„Klub wspomnień” organizowany jest w każdy ostatni czwartek miesiąca w Ratuszu lub Galerii Pałacyk. Początek o godz. 15.00.

bibliotekamiedziowa.pl
Biblioteka Cyfrowa Zagłębia Miedziowego

Zdarzyło się 88 lat temu

Święto Niepodległości 1937 – pierwsze takie obchody

► W dniu 30 kwietnia 1937 roku weszła w życie uchwalona tydzień wcześniej przez sejm szczególna ustawa, licząca zaledwie cztery artykuły. Treść pierwszego z nich brzmiała: „Dzień 11 listopada, jako rocznica odzyskania przez Naród Polski niepodległego bytu państwowego i jako dzień po wsze czasy związany z wielkim imieniem Józefa Piłsudskiego, zwycięskiego Wodza Narodu w walkach o wolność Ojczyzny – jest uroczystym Świętem Niepodległości”. Artykuł drugi stanowił, że „jest dniem wolnym od pracy”, co oznaczało, że 11 listopada stał się oficjalnym świętem państwowym.

W II Rzeczypospolitej toczono ostre spory o to, który z dni jesieni 1918 roku należy uznać za symboliczny moment odzyska-

nia niepodległości po 123 latach zaborów. Dla lewicy był to 7 listopada – dzień utworzenia w Lublinie Tymczasowego Rządu Ludowego Republiki Polskiej. Natomiast zwolennicy Józefa Piłsudskiego za ważniejszy uznawali 10 listopada, kiedy przybył on do Warszawy po opuszczeniu Twierdzy Magdeburskiej. Nazajutrz marionetkowa Rada Regencyjna Królestwa Polskiego przekazała mu komendę nad podległymi jej wojskami, a Niemcy podpisały zawieszenie broni kończące I wojnę światową. Dlatego to 11 listopada zaczął być obchodzony jako nieoficjalne Święto Niepodległości.

Do 1937 roku uroczystości organizowano w pierwszą niedzielę po tej dacie. Nie odbyły się one w pierwszą rocznicę odzyskania

► 11 listopada 1937 r., Warszawa. Przejazd czołgów przed trybuną honorową podczas defilady wojskowej w ramach obchodów Święta Niepodległości, po raz pierwszy oficjalnie państwowego
Narodowe Archiwum Cyfrowe 1-P-2961-22

niepodległości, ponieważ trwały wówczas ciężkie walki o kształt granic odrodzonego państwa. Natomiast 14 listopada 1920 roku Józef Piłsudski, jako zwycięski Wódz Naczelny w wojnie polsko-bolszewickiej, otrzymał buławę marszałkowską. Od 1923 roku kolejne obchody były często ignorowane przez Narodową Demokrację, lewicę i część partii ludowych, które próbowały propagować upamiętnienie np. 7 listopada. Po zamachu majowym (1926) obchody centralne służyły głównie utrwalaniu legendy Legionów i kultu Józefa Piłsud-

skiego, a po jego śmierci w 1935 roku, były nadal – głównie jako pokaz siły militarnej państwa – częścią propagandy obozu sanacyjnego.

W okrugłą 20. rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości, 11 listopada 1938 roku, oficjalne obchody Święta Niepodległości odbyły się po raz ostatni. Podczas II wojny światowej oraz w okresie istnienia PRL-u tradycję można było kontynuować jedynie potajemnie.

i muzeum-lubin.pl

Lubin. Miasto przemian

Układ naczyń połączonych

► W pierwszych dekadach XXI wieku Lubin podjęło szereg inwestycji komunalnych, które stały się motorem rozwoju infrastruktury miejskiej oraz poprawy jakości życia mieszkańców – od infrastruktury technicznej po ochronę środowiska, rozwój przestrzeni mieszkalnej, handlowej, usługowej i sportowo-rekreacyjnej. Pojawiły się potrzeby i aspiracje charakterystyczne dla miast średniej wielkości – wyższe standardy usług komunalnych, nowoczesne budownictwo, zieleń, mobilność oraz kultura.

Gospodarka komunalna i mieszkalnictwo w Lubinie tworzą układ naczyń połączonych, w którym decyzje infrastrukturalne wpływają na rynek nieruchomości, a oba te obszary bezpośrednio przekładają się na codzienne doświadczenia mieszkańców. Trzonem gospodarki komunalnej jest niezawodność podstawowych usług: zaopatrzenia w wodę, odprowadzania ścieków, gospodarki odpadami, ciepła systemowego oraz transportu zbiorowego.

Jednym z najbardziej spektakularnych projektów ostatnich lat była modernizacja oczyszczalni ścieków realizowana przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji (MPWiK).

Wartość tej inwestycji to 150 mln zł. Rozpoczęte w 2024 roku zadanie obejmuje pełną wymianę infrastruktury technicznej. Do innych projektów zaliczyć można cyfryzację odczytów oraz wdrożenie inteligentnego zarządzania ciśnieniem. W gospodarce odpadami kluczowe jest zwiększanie poziomu selektywnej zbiórki oraz odpowiednie zlokalizowanie Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

Mieszkalnictwo w Lubinie jest wypadkową dziedzictwa wielkopłytowych osiedli z okresu PRL oraz nowych inwestycji deweloperskich i domów jednorodzinnych na obrzeżach miasta. Najwięcej lubinian nadal mieszka na osiedlu Przylesie. Wspólnoty

starszych osiedli mieszkaniowych stanęły przed koniecznością kompleksowej termomodernizacji, wymiany instalacji oraz poprawy dostępności (dźwigi osobowe, podjazdy). Dodatkową korzyścią są walory estetyczne – bloki zostały pomalowane z zastosowaniem wielu kolorów i wzorów.

Mała zieleń przy zabudowie mieszkaniowej również przeszła udaną metamorfozę. Nasadzone są różne gatunki drzew, w tym bardziej ozdobne.

Powstają nowe place zabaw, skwery i elementy infrastruktury ogrodowej, m.in. fontanny. Niektóre budynki i garaże zdobią murale. Wspomniane zmiany pozytywnie wpływają na wzrost atrakcyjności rynkowej mieszkań.

Jednocześnie rynek nowych lokali odpowiada na zapotrzebowanie na mieszkania o większym metrażu, z balkonami, windami i podziemnymi garażami. W różnych częściach miasta powstała nowa zabudowa wielorodzinna. W centrum pojawiły się nowe kamienice. Od podstaw zbudowano osiedle Zalesie, gdzie nazwy ulic nawiązują do miast, które niegdyś należały do państwa polskiego. Miasto wybudowało również nowe ulice oraz uzbroiło tereny pod budownictwo mieszkaniowe na kolejnym osiedlu – Polesiu, położonym w południowej części miasta. Warto dodać, że zakończone inwestycje drogowe ułatwiają sprawne i bezpieczne poruszanie się między poszczególnymi częściami Lubina.

Miasto o profilowanej gospodarce (dominacja przemysłu miedziowego) potrzebuje inwestycji i atrakcji, które zatrzymują młodych mieszkańców i przyciągają specjalistów. W latach 2005–2007 przeprowadzono kompleksową modernizację energetyczną obiektów oświatowych. Przywrócono kolejowe połączenia pasażerskie, systematycznie wymieniany jest tabor autobusów miejskich. W ostatnich latach oddano do użytku dwa inkubatory przedsiębiorczości, wyremontowano lub zbudowano od

Fot. Damian Kwaśnik

podstaw obiekty sportowe. W 2020 roku uruchomiono Dolnośląskie Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży, a dwa lata później oddano do użytku budynek stacji Pogotowia Ratunkowego. Warto zauważyć, że niebawem lubinianie będą mogli korzystać z Dolnośląskiego Centrum Rekreacji i Rehabilitacji, które położone jest w sąsiedztwie hali Regionalnego Centrum Sportowego i budowanego Centrum Przesiadkowego.

W następnym artykule, kończącym nasz cykl w tym roku, przyjrzymy się strefie kultury.

SKLEP MUZEALNY
Rynek 23, 59-300 Lubin

GODZINY OTWARCIA
poniedziałek–piątek 9.00–17.00
sobota–niedziela 10.00–18.00

Fot. Damian Kwaśnik

magazyn muzealny

Muzeum Historyczne w Lubinie

Magazyn Muzealny nr 52 (57) | dodatek do „Wiadomości Lubińskich” | 6.11.2025 **Wydawca:** Muzeum Historyczne w Lubinie **Adres:** ul. M. Skłodowskiej-Curie 6, 59-300 Lubin **Kontakt:** sekretariat@muzeum.lubin.pl **Teksty:** Damian Kwaśnik (s. 1–Noc Niepodległości...), Małgorzata Białda (s. 2–Kolejka...), Magdalena Gębarowska (s. 2–Spotkania...) Wojciech Holicki (s. 2–Zdarzyło się...), Damian Kwaśnik (s. 3–Gospodarka...), **Korekta:** Dorota Gońda **Projekt graficzny:** Kamila Tworek **Skład:** Joanna Kulik **Redakcja:** Tomasz Jóźwiak

NOC

2025

NIEPODLEGŁOŚCI

Park Leśny w Lubinie

10.11. SPRAWA POLSKA

13⁰⁰–17⁰⁰ Gra terenowa dla uczestników indywidualnych (**obowiązują zapisy**)

GDZIE JEST DYNIA?

13⁰⁰–18⁰⁰ Gra terenowa dla dzieci

SKWER DLA GIER

13⁰⁰–18⁰⁰ Gry planszowe

DZIECI WIDZĄ

14⁰⁰–16⁰⁰ Warsztaty fotograficzne

ORZEŁ WOLNOŚCI

14⁰⁰–18⁰⁰ Zajęcia plastyczne dla dzieci

DLA CIEBIE, POLSKO

17⁰⁰–18⁰⁰ Konkurs recytatorski

Koncert orkiestry górniczej **ZG LUBIN**

18⁰⁰–19³⁰ Koncert zespołu **FORTECA**

ŚLADAMI WIELKIEJ WOJNY

16³⁰–18⁰⁰ Spacer z przewodnikiem
19³⁰–21⁰⁰

Muzeum
Historyczne
w Lubinie

Park
Leśny
w Lubinie

muzeum-lubin.pl

zapisy
↓